

Dragutin Vurnek **SIGURNOSNI ASPEKTI**
Andrea Bengesz **MIGRACIJA**
Matej Perkov **SECURITY ASPECTS**
OF MIGRATIONS

SAŽETAK: Migracije kao nezaobilazna činjenica socioekonomskih trendova predstavljaju sigurnosni izazov za zemlje iz kojih migranti kreću, za zemlje tranzicije i za zemlje u koje kao u krajnje odredište dolaze. Realiziraju se na velikom području s velikim brojem sudionika i globalnim posljedicama. U ovom radu se kroz osnovne odrednice migracija, statističke pokazatelje o migracijama, sigurnosne izazove, rizike i prijetnje, migracijsku politiku i međunarodnu sigurnost daju odgovori na pitanja o brojčanom kretanju migranata od sedamdesetih godina prošlog stoljeća do danas na globalnoj razini. Također, daju se i odgovori o razlozima koji uvjetuju pokretanje migracija, o najpoželjnijim odredištima migranata i o utjecaju migracija na sigurnost u zemljama polazišta, tranzita i odredišta. Poseban osvrt dan je na posljednju migracijsku krizu, koja je najvećim dijelom zahvatila Europsku uniju.

KLJUČNE RIJEČI: migracije, unutarnja sigurnost, međunarodna sigurnost, Europska unija, migracijska kriza

ABSTRACT: Migrations as an inevitable fact of socioeconomic trends pose a security challenge for migrant countries, transition countries, and the countries where migrants come as to the ultimate destination. They are realized in a large area with a large number of participants and global consequences. This paper, through the basic determinants of migrations, statistical indicators on migrations, security challenges, risks and threats, migration policy and international security, provides answers to the questions about the numerical movement of migrants from the seventies of the last century to today on a global scale. Responses are also given about the reasons for triggering migrations, the most desirable migrant destinations, and the impact of migrations on security in departure, transit and destination countries. Particular attention is given to the last migration crisis that has largely affected the European Union.

KEY WORDS: migrations, internal security, international security, European Union, migration crisis

Dragutin Vurnek, mr. sig., Libertas međunarodno sveučilište **adresa:** Trg J. F. Kennedyja 6 b, 10 000 Zagreb **e-mail:** dvurnek17@gmail.com
Andrea Bengesz, mag. rel. int. et dipl., Libertas međunarodno sveučilište **adresa:** Trg J. F. Kennedyja 6 b, 10 000 Zagreb **e-mail:** abengesz77@gmail.com
Matej Perkov, v. pred., mag. rel. int. et dipl., Visoka škola Aspira **adresa:** Heinzelova 62 a, 10 000 Zagreb **e-mail:** matejperkov@hotmail.com

UVOD

Migracija ili mehaničko kretanje stanovništva (emigracija i imigracija), uz prirodno kretanje stanovništva (natalitet i mortalitet), glavna je odrednica broja stanovnika na nekom području (Penava, 2011:336). Definiranje pojma migracija zahtijeva multidisciplinarni i interdisciplinarni pristup jer svaka disciplina posebno naglašava dimenzije važne za njen pristup proučavanju migracija. Latinski korijen riječi *migrare* sugerira preseljenje, seljenje, seobu (Anić i dr., 2002:889), ali to nije dovoljno, jer samo mijenjanje mjesta ili lokaliteta ne određuje se kao migracijski čin. Kako bi se migracije razlikovale od obične mobilnosti u prostoru, treba uvesti varijablu promjene, jer se migracija javlja kao posebna društvena pojava, mijenjajući prostor pojedinac mijenja i status, kako u sredini koju napušta, tako i u sredini u koju dolazi. Jackson definira kriterije koji moraju biti zadovoljeni kako bi se migracije smatrale društvenim činom:

- a) migracija je uvijek kretanje preko administrativne granice, bilo da se radi o unutarnjim ili vanjskim migracijama;
- b) trajnog je ili trajnijeg karaktera, a pritom znači i
- c) prepoznatljivu društvenu promjenu za pojedinca koji migrira (Jackson, 1986:49).

Ljudske migracije možemo najjednostavnije definirati kao pokretljivost ljudi s jednog prostora na drugi sa željom privremene ili permanentne promjene boravka. Život je imanentan čovjeku; životu je imanentno kretanje; kretanju je imanentno miješanje sa svim pozitivnim i negativnim posljedicama (Friganović, 1989:28).

Globalizacijski procesi, nove tehnologije, klimatske promjene, siromaštvo, ratni sukobi, sve veća nejednakost među razvijenim i nerazvijenim državama s jedne strane, te starenje stanovništva, pad nataliteta i nedostatak radne snage s druge strane, samo su neki od razloga zašto dolazi do masovnih migracija

INTRODUCTION

Migration or the mechanical movement of the population (emigration and immigration), along with natural population movements (birth and mortality), is the main determinant of the number of inhabitants in some area (Penava, 2011: 336). Defining the concept of migration requires a multidisciplinary and interdisciplinary approach, because each discipline specifically emphasizes the dimensions important for its approach to migration study. The Latin root of the word *migrare* suggests relocation, moving, migration (Anić et al., 2002: 889), but this is not enough because only the change of place or location is not defined as a migration act. In order to differ migrations from ordinary mobility in space, a variable of change should be introduced, because migration appears as a special social phenomenon. Changing the space, the individual also changes the status in both places, in the country he/she leaves and the destination country. Jackson defines the criteria that must be met in order for migrations to be considered a social act:

- a) migration is always moving across the administrative boundaries, whether it is internal or external migration;
- b) it has more or less permanent character, and in this case it means
- c) a recognizable social change for an individual who migrates (Jackson, 1986: 49).

Human migration can be most simply defined as the movement of people from one area to another with the aim of temporary or permanent change of residence. Life is immanent to people; movement is immanent to life; mixing with all the positive and negative consequences is immanent to movement. (Friganović, 1989: 28).

Globalization processes, new technologies, climate change, poverty, war conflicts, widespread inequality among developed and underdeveloped states on one hand, and aging of the population, decline in birth rates and lack of labour force

stanovništva. Zbog globalizacijske politike koju provode međunarodne institucije u suradnji s multinacionalnim kompanijama države gube mogućnost samostalnog donošenja odluka pa se pitanje migracija učestalo politizira. Svaka država donosi svoju migracijsku politiku kao odgovor na izazove koje one predstavljaju. Iako je početni diskurs prema migracijama humanitarnog karaktera, sve više i učestalije dobiva društveni, ekonomski i sigurnosni karakter. Države migracijskom politikom pokušavaju zaštititi svoje državljane od potencijalnih prijetnji te podređuju interese migranata interesima zemlje primateljice. Huntigton tvrdi da migracije koje su bile pokretači razvoja zapadnih zemalja postaju temom rasprava u negativnom kontekstu, što dovodi do ograničavanja zakonitih migracija (Huntigton, 1997:250). Zbog takvog načina restriktivnih migracijskih politika i ograničenja, migranti traže mogućnosti nezakonitog načina ostvarenja svog cilja, što dovodi do porasta ilegalnog prebacivanja osoba preko državne granice kao pojavnog oblika organiziranog kriminaliteta. Prema podacima Ujedinjenih naroda godišnja zarada od krijumčarenja ljudi na globalnoj razini iznosi oko 8 milijardi dolara, čime su dovedene u pitanje zaštita i kontrola državnih granica, a time i suverenost i unutarnja sigurnost uključenih zemalja. Migracije postaju globalni fenomen i predstavljaju socijalni, razvojni, gospodarski, politički, kulturološki, zdravstveni, integracijski i sigurnosni izazov.

Predmet ovog rada je analizirati statističke pokazatelje o migracijskim kretanjima od 1970. do 2017. godine. Cilj rada je utvrditi razloge migracija i njihov utjecaj na sigurnost uključenih zemalja te u skladu s tim odgovoriti na sljedeća pitanja:

- ☞ Koji su poticajni čimbenici za pokretanje migracija?
- ☞ Koje su zemlje najpoželjnija odredišta migranata?
- ☞ Postoje li sigurnosni izazovi i prijetnje za uključene zemlje s jedne strane, te mogućnost zajedničkog organiziranja i djelovanja s druge strane?

on the other hand, are just some of the reasons why there are mass migrations of the population. Due to globalization policy implemented by international institutions in cooperation with multinational companies, the states lose the ability to make decisions independently, so the question of migrations is often politicized. Each country makes its migration policy in response to the challenges they represent. Although the initial discourse on migrations is of humanitarian character, more and more frequently it gets social, economic and security character. By their migration policy, countries are trying to protect their citizens from potential threats and subordinate the interests of migrants to the interests of the recipient country. Huntigton claims that migrations, which were the driving force of the development of western countries, became the subject of controversy in a negative context, leading to the limitation of legal migration (Huntigton, 1997: 250). Because of such a manner of restrictive migration policies and limitations, migrants seek the possibility of an unlawful way of achieving their goal, which leads to an increase in the illegal transfer of persons across the state border as a form of organized crime. According to the United Nations data, annual earnings from human smuggling on a global scale amount to about \$ 8 billion, which has brought into question the protection and control of state borders, and thus the sovereignty and internal security of the countries involved. Migrations become a global phenomenon and represent a social, developmental, economic, political, cultural, health, integration and security challenge.

The subject of this work is to analyze the statistical indicators of migration trends from 1970 to 2017. The aim of the work is to identify the reasons for migrations and their impact on the security of the countries involved and to answer the following questions:

- ☞ What are the incentive factors to initiate migration?
- ☞ Which countries are the most desirable destinations for migrants?

Metode istraživanja

Za izradu ovog rada korišteni su deduktivni i induktivni istraživački pristup. Izvori podataka uz stručnu hrvatsku i stranu literaturu koja obrađuje tematiku migracija bili su i različiti podaci Međunarodne organizacije za migracije (IOM), UN agencije za izbjeglice (UNHCR), Interpola, Europol, Eurostata, Frontexa, kao i njihove publikacije i analize rizika. Za objedinjavanje podataka i informacija dobivenih istraživanjem u odgovarajućim kombinacijama korištene su sljedeće znanstvene metode: metoda analize i sinteze, kompilacije, deskriptivna metoda, metoda specijalizacije i komparacije te metoda generalizacije i promatranja.

OSNOVNE ODREDNICE MIGRACIJA I SIGURNOSTI

Migracije su jedan od glavnih čimbenika promjena u evoluciji čovječanstva. Kroz povijest ljudskog razvoja sva razdoblja obilježena su migracijama različitog tipa, koje većinom najavljuju početak društvenog napretka. Tijekom cijele povijesti gotovo sve imperijalne sile služile su se premještanjem stanovništva (Mesić, 2002:25). Neke visokorazvijene države, poput Sjedinjenih Američkih Država i Australije, nastale su masovnim dolaskom migranata, ponajprije Europljana, te upravo migrantima duguju svoj uspjeh i veličinu. Teško je naći narod koji je indigen na teritoriju na kojem danas živi. Okolnosti u kojima se migracije događaju najrelevantniji su čimbenik, jer ako se radi o nekoj krizi odrednice migracije mogu biti specifične. Globalno povezivanje i komunikacija pokrenule su masovne migracije.

Upravo zahvaljujući migracijama uspostavlja se sastavnica između svjetskog društvenog sustava gdje je čovjek medijator koji prenosi kulturne kodove, vrijednosti društva kao sastavnice budućih generacija tog prostora. Migracije su osnovni uvjet postojanja modernih društava. Pokreću i porast populacije koji se javlja u nerazvijenim

☞ Are there any security challenges and threats for the involved countries on the one hand, and the possibility of joint organization and action on the other hand?

Research methods

For this work, a deductive and inductive research approach has been used. Sources of data, with expert Croatian and foreign literature dealing with the issue of migrations, also were various data of the International Organization for Migration (IOM), the UN Refugee Agency (UNHCR), Interpol, Europol, Eurostat, Frontex and their publications and risk analysis. The following scientific methods were used to combine data and information obtained through research into appropriate combinations: method of analysis and synthesis, compilations, descriptive method, method of specialization and comparison, and the method of generalization and observation.

BASIC DETERMINANTS OF MIGRATIONS AND SECURITY

Migrations are one of the main factors of change in the evolution of mankind. Throughout the history of human development, all periods are characterized by migrations of different types, most of which announce the beginning of social progress. Throughout history, almost all imperial forces have used the displacement of the population (Mesić, 2002: 25). Some highly developed states such as the United States and Australia were created by the mass influx of migrants, primarily Europeans, and they owe their own success and size to migrants. It is difficult to find people who are indigenous to the territory they live in today. The circumstances in which the migrations occur is the most relevant factor, as in the case of a crisis, determinants of migration can be specific. Global connectivity and communication have triggered mass migrations.

It is thanks to migrations, that a component of the world's social system is being established, where

zemljama i zemljama u razvoju, tako da će po nekim procjenama do 2025. godine u tim zemljama živjeti više od 4/5 ukupnog svjetskog stanovništva (Božinović, 2016:45). Migracije ljudi iz siromašnijih u bogatije države ekonomski je proces, iako su učinci kompleksniji.

Uzroci migracija su različiti, a najčešće podrazumijevaju ekonomske, vjerske, etničke ili političke čimbenike koji ugrožavaju čovjeka na određenom prostoru. Čimbenici koji utječu na migracije jesu *push* faktori (poticajni čimbenici) i *pull* faktori (privlačni čimbenici). Današnje migracije kombinacija su *push* i *pull* faktora, prema kojima *push* faktori utjelovljuju razloge zbog kojih se napušta neko područje, a *pull* faktori se odnose na privlačenje migranata u neku državu. Osobe koje migriraju moraju razmotriti sve pozitivne i negativne čimbenike tog procesa (Mikac, Dargović, 2017:137).

Migracije se sagledavaju kroz prostornu, vremensku i socijalnu dimenziju. Tako postoje zakonite ili slobodne migracije, prisilne migracije u strahu od progona ili zbog straha od kršenja ljudskih prava i nezakonite migracije, koje se odnose na nedopuštene prelaskе granica. Osim ove podjele, migracije možemo podijeliti i prema prostornoj udaljenosti, i to na lokalne, regionalne, unutardržavne ili međunarodne. Osim dobrovoljnih, zakonitih i slobodnih migracija, postoje i prisilne migracije, na koje migranti ne mogu utjecati jer nemaju mogućnost odlučivanja. Petersen razlikuje različite stupnjeve prisile, gdje kod nižeg stupnja prisile osoba ima neku mogućnost odlučivanja, dok kod viših stupnjeva ne postoji mogućnost izbora te su ljudi pod izravnom prijetnjom prisiljeni na migraciju (Petersen, 1969, 293-294). Migracije mogu biti pojedinačne ili grupe.

Za nacionalnu i međunarodnu sigurnost posebno su značajne ilegalne (nezakonite) migracije. Dok se legalne migracije odvijaju prema propisima država, ilegalne su suprotne propisima država porijekla, tranzita i odredišta. Prema Tataloviću (2006:128), ilegalni migranti su:

the man is a mediator that transmits cultural codes, the values of society as the components of future generations of that area. Migrations are the basic condition for the existence of modern societies. They are also creating the growth of the populations that are emerging in the underdeveloped and developing countries, so that by some estimates, by 2025, more than 4/5 of the world's population will live in these countries (Božinović, 2016: 45). The migration of people from the poor to richer states is an economic process, although the effects are more complex.

Causes of migration are different, and most commonly involve economic, religious, ethnic or political factors that endanger a person in a given space. Factors influencing migration are push factors (incentive factors) and pull factors (attracting factors). Today's migrations are a combination of push and pull factors, according to which push factors embody the reasons for leaving an area, and pull factors relate to attracting migrants to a country. People who migrate have to consider all positive and negative factors of the process (Mikac, Dargović, 2017: 137).

Migrations are viewed through the spatial, temporal and social dimensions. So there are legitimate or free migrations, forced migrations in fear of persecution, or because of the fear of human rights violations, and illegal migrations related to unauthorized crossing of borders. In addition to this division, migrations can also be divided by spatial distance to local, regional, within the state or international. Apart from voluntary, legitimate and free migrations, there also are forced migrations that cannot be influenced by migrants, because they have no choice. Petersen distinguishes different degrees of force, where with a lower degree of coercion a person has an opportunity to make decisions, while at higher degrees of coercion there is no choice and people are under direct threat and forced to migrate (Petersen, 1969, pp. 293-294). Migrations can be individual or group.

For national and international security, illegal (unlawful) migrations are particularly important.

1. osobe koje prelaze državne granice na mjestima koja za to nisu predviđena, odnosno izbjegavaju legalne državne prijelaze;
2. osobe koje se nalaze unutar neke države unatoč činjenici da im je odbijen zahtjev za azilom;
3. osobe poput studenata i turista koje borave legalno u nekoj državi, i to uglavnom u razdoblju od tri mjeseca, no nakon prestanka zakonskog razdoblja ne napuštaju tu državu;
4. osobe koje pri dolasku na državne granice prelaze granice krivotvorenim ispravama ili ispravama koje pripadaju drugim osobama;
5. osobe koje unatoč rješenju nadležnog tijela o napuštanju zemlje ne napuštaju određenu državu u određenom roku;
6. osobe koje donošenjem neke političke odluke mogu izgubiti dotadašnji status.

Ilegalne migracije mogu biti organizirane, neorganizirane i poluorganizirane. Najopasnije su organizirane ilegalne migracije, jer iza njih stoje organizirane kriminalne skupine uz podršku korumpiranih državnih službenika. Karakterizira ih organizirani pristup regrutaciji, transportu i prihvatu ilegalnih migranata u zemlji destinacije pa se može zaključiti da se radi o krijumčarenju ljudima. Iako ne postoje točni podaci, prema nekim procjenama Europol između 400.000 i 500.000 nezakonitih migranata godišnje uspije ući na teritorij Europske unije, dok su pretpostavke da između 4,5 i 8 milijuna nezakonitih migranata radi u građevinarstvu, poljoprivredi, hotelima i drugim sektorima Europske unije.¹ Upravo ilegalne migracije zbog toga se smatraju jednom od najvećih sigurnosnih prijetnji današnjice.

Sigurnost je jedan od fenomena ljudskog društva u svim fazama razvoja (Tatalović i Bilandžić, 2005:4), koji je od najranijih dana doživljavao kao temelj uspjeha i održivosti te uvjet opstojanja pojedinca, skupine i šire društvene zajednice, pa se svi koncepti sigurnosti temelje na strahu od aktualnih i potencijalnih napada na javna tijela, pojedince ili

While legal migrations take place under state regulations, illegal ones are contrary to the laws of the countries of origin, transit and destination. According to Tatalović (2006: 128) the characteristics of illegal migrants are:

1. persons who cross the state borders in places not provided for them, or avoid legal state border crossings;
2. persons who are in a state despite the fact that they have been denied asylum;
3. persons, such as students and tourists who are legally resident in a state, mostly for a period of three months but do not leave the state after the termination of the statutory period;
4. persons who arriving at the state border cross the border with forged documents or documents belonging to other persons;
5. persons who, in spite of the decision of the competent authority of leaving the country, do not leave a particular state within a certain time;
6. people who, by making some political decision, can lose their current status.

Illegal migrations can be organized, unorganized and semi-organized. The most dangerous are organized illegal migrations, because behind them there are organized criminal groups with the support of corrupted civil servants. They are characterized by an organized approach to recruitment, transportation and admission of illegal migrants in the country of destination, so it can be concluded that it is human trafficking. Although there are no accurate data, however, according to some estimates by Europol, between 400,000 and 500,000 illegal migrants per year enter the territory of the European Union¹, while the assumption is that between 4.5 and 8 million illegal migrants work in construction, agriculture, hotels and other sectors of the European Union. That is why illegal migration is considered to be one of the biggest security threats of today.

Security is one of the phenomena of human society at all stages of development (Tatalović and

imovinu (Anderson i Apap, 2002b:6). Sigurnost je cilj pojedinca, države i međunarodnog poretka. To ukazuje na potrebu dobre organiziranosti sustava unutarnje, nacionalne i međunarodne sigurnosti. Sustavi nacionalne sigurnosti u državama u manjoj ili većoj mjeri primjereno su izgrađeni i funkcioniraju. Za razliku od sustava nacionalnih sigurnosti, sustav međunarodne sigurnosti nedovoljno je izgrađen i otežano funkcionira. Razlog tome su necentralizirani operativni sustavi, nedovoljno koordinirani i necentralizirani sustavi prikupljanja podataka, obrade podataka i nedisperziranog korištenja informacija o sigurnosnim prijetnjama, npr. migrantima, migracijama i nuspojavama koje uzrokuju. Stoga se sve najznačajnije međunarodne institucije (Ujedinjeni narodi, Sjevernoatlanski savez, Europska unija, Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi, Zapadnoeuropska unija) pokušavaju transformirati i reorganizirati kako bi mogle odgovoriti nizu sigurnosnih prijetnji i izazova. Rascjepkanost sigurnosnih organizacija i otežana suradnja događaju se iz razloga što bi države trebale prenijeti dio suvereniteta na zajednička tijela, čega se teško odriču. Sigurnosne prijetnje i izazovi također se transformiraju i mijenjaju pa vojna komponenta prestaje biti primarni oblik ugrožavanja sigurnosti i društva. Javlja se nove, kompleksnije i asimetrične prijetnje, poput ilegalnih migracija, terorizma, organiziranog kriminala, droga, krijumčarenja oružjem, trgovine ljudima i slično. U skladu s tim, međunarodne organizacije moraju se organizirati i transformirati kako bi osigurale mir i sigurnost u svijetu.

STATISTIČKI POKAZATELJI O MIGRACIJAMA

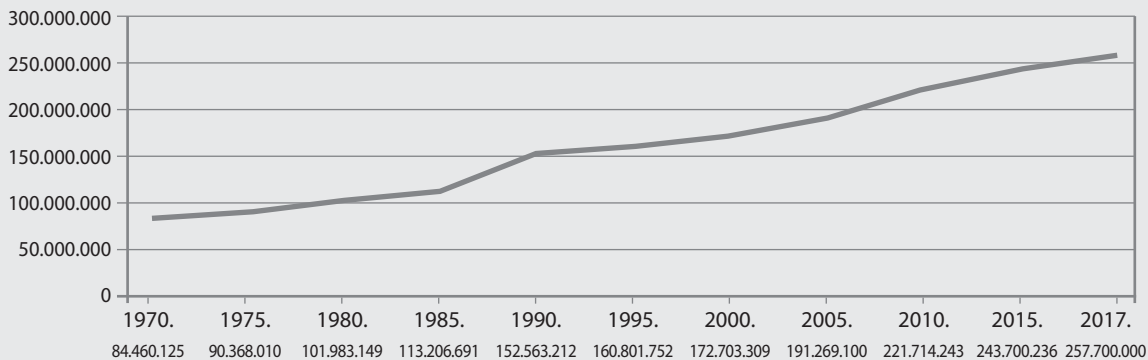
Trend migracija (legalnih i ilegalnih) je u porastu, što je vidljivo u Grafikonu 1. Prema podacima Međunarodne organizacije za migracije (IOM) 2017. godine zabilježeno je 257,7 milijuna migranata, što je u odnosu na 1970. godinu povećanje za 205,1%, kada je zabilježeno 84,4 milijuna migranata. Očekuje se i daljnji porast

Bilandžić, 2005: 4), which, since the earliest days, has been perceived as the foundation of success and sustainability, and the condition of survival of an individual, group and wider social community, so all the concepts of security are based on fear of actual and potential attacks on public bodies, individuals or property (Anderson and Apap, 2002 b: 6). Security is the goal of an individual, a state, and an international order. This points out to the need for good organization of the system of internal, national and international security. National security systems in states are, to a lesser or greater extent, adequately built and functioning. Unlike the national security system, the international security system is underdeveloped and functions with difficulty. The reasons for this are non-centralized operating systems, insufficiently coordinated and non-centralized data collection systems, data processing and undisclosed use of information on security threats, such as migrants, migrations, and side effects that they cause. Therefore, all the most important international institutions (the United Nations, the North Atlantic Alliance, the European Union, Organization for Security and Cooperation in Europe, the North Atlantic Alliance) are trying to transform and reorganize themselves in order to respond to a series of security threats and challenges. Separation of security organizations and complicated cooperation occurs because the states should transfer part of sovereignty to joint bodies, and the states are severely reluctant. Security threats and challenges are also being transformed and changed, and the military component ceases to be the primary form of security and society endangering. Newer, more complex and asymmetric threats such as illegal migration, terrorism, organized crime, drugs, weapons smuggling, human trafficking and the like are emerging. Accordingly, international organizations must be organized and transformed to ensure peace and security in the world.

STATISTICAL INDICATORS ON MIGRATIONS

The trend of migrations (legal and illegal) is on the rise, as shown in Graph 1. According to the

GRAFIKON 1. UKUPAN BROJ MIGRANATA U SVIJETU
GRAPH 1. TOTAL NUMBER OF MIGRANTS IN THE WORLD

Izvor: UN DESA, https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en.pdf, izradili autori
 Source: UN DESA, https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en.pdf, created by authors

broja migranata, što procjenjuje i Organizacija za migracije, procjenjujući da će do 2050. godine biti oko 405 milijuna migranata u svijetu. Države u kojima je zabilježen najveći broj migranata (2/3 ukupnog broja migranata živi u dvadeset država svijeta) jesu SAD (49,8 mil.), Saudijska Arabija (12,2 mil.), Njemačka (12,2 mil.), Rusija (11,7 mil.) i Velika Britanija (8,8 mil.), dok su države iz kojih dolazi najveći broj migranata Indija, Mexico, Rusija, Kina i Bangladeš.

Migranti čine 3,4% ukupne populacije, što znači da na svakih 30 osoba dolazi jedan migrant u svijetu. Preko 60% migranata živi u Aziji i Europi, dok je na trećem mjestu Sjeverna Amerika. Žene čine gotovo polovinu migracijske populacije, 48% u 2017. godini. Prosjek godina migranata u 2017. godini bilo je 39 godina. Od ukupnog broja migranata u 2017. godini, njih 64% ili 165 milijuna živi u visokorazvijenim državama, 32% (81 milijun) u srednjerazvijenim državama i 4% (11 milijuna) u slaborazvijenim državama.

Prema podacima Agencije za migracije Ujedinjenih naroda (UNHCR) u 2016. godini zabilježeno je 25,9 milijuna izbjeglica i tražitelja azila i to najvećim

International Organization for Migrations (IOM) data, in the year 2017 there were 257.7 million migrants, which compared to the year 1970 was an increase of 205.1 %, when 84.4 million migrants were recorded. The further increase in the number of migrants is expected as it has been estimated by the Organization for Migrations, estimating that by 2050, there will be around 405 million migrants in the world. Countries with the highest number of migrants (2/3 of the total number of migrants live in twenty countries) are US (49.8 million), Saudi Arabia (12.2 million), Germany (12.2 million), Russia (11.7 million) and Great Britain (8.8 million), while the countries where the largest number of migrants come from are India, Mexico, Russia, China and Bangladesh.

Migrants account for 3.4% of the total population, meaning that for every 30 people in the world there is one migrant. Over 60% of migrants live in Asia and Europe, while in the third place is North America. Women make almost half of the migration population, 48% in 2017. The average age of migrants in 2017 was 39 years. Of the total number of migrants in 2017, 64% or 165 million

dijelom iz Sirije (5,5 mil.), Afganistana (2,5 mil.), Južnog Sudana (1,4 mil.), Somalije (1 mil.) i Sudana (650,6 tisuća), odnosno iz ratom zahvaćenih područja. Najveći broj izbjeglica nalazi se u Turskoj (3,1 mil.), Jordanu (2,9 mil.), Libanonu (1,6 mil.), Pakistanu (1,4 mil.) i Njemačkoj (1,3 mil.). Sjeverna Amerika i Europa snose samo 5% odgovornosti prihvata izbjeglica na svojim kontinentima, dok 85% izbjeglica i ostalih prisilnih migranata ostaje interno raseljeno unutar države i u susjednim državama (5 milijuna Sirijaca je izvan zemlje, dok ih je između 8 i 9 milijuna unutar vlastite zemlje).

Nezakonite migracije, kao jedan od sigurnosnih izazova današnjice, također su u porastu. Kako su migrantima najzanimljivije visokorazvijene države za mjesto odredišta, uspoređeni su podaci o ilegalnim migracijama na području Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država (Tablica 1). U vremenskom razdoblju od 2008.-2017. godine

people live in highly developed countries, 32% (81 million) in medium developed countries and 4% (11 million) in poorly developed countries.

According to the United Nations Migration Agency (UNHCR) data, 25.9 million refugees and asylum-seekers were recorded in 2016, mostly from Syria (5.5 million), Afghanistan (2.5 million), South Sudan (1.4 mil.), Somalia (1 mil.), Sudan (650.6 thousand), from the war-affected areas. The largest number of refugees there is in Turkey (3.1 million), Jordan (2.9 million), Lebanon (1.6 million), Pakistan (1.4 million) and Germany (1.3 million). North America and Europe bear only 5% of the responsibility of accepting refugees on their continents while 85% of refugees and other forced migrants remain internally displaced within the state and neighbouring states (5 million Syrians are outside the country while between 8 and 9 million within their own country).

TABLICA 1. NEZAKONITE MIGRACIJE 2008.-2017. GODINE
TABLE 1. ILLEGAL MIGRATIONS 2008-2017

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	UKUPNO TOTAL
Uhićeni u ilegalnom boravku u zemljama članicama EU Arrested in illegal stay in EU member states	608.870	563.995	505.140	468.850	433.325	429.060	669.575	2.154.675	779.400	618.780	7.231.670
Udaljenje osoba s teritorija EU Removal of persons from the Territory of EU	241.965	252.790	225.425	194.110	206.675	215.885	196.280	227.975	247.165	188.900	2.197.170
Odbijeni na ulasku u EU Refused to enter the EU	634.975	499.645	394.800	343.005	317.170	326.320	286.805	297.860	386.805	439.500	3.926.885
Nezakoniti prelasci granice SAD-a Illegal border crossings of the USA	732.125	536.041	463.382	340.252	364.768	420.789	486.651	337.117	415.816	310.531	4.407.472

Izvor: EUROSTAT, U.S. Customs and Border Protection (pristupljeno 20.kolovoza 2018.), izradili autori
 Source: EUROSTAT, US Customs and Border Protection (accessed on 20 August 2018), created by authors

u Europskoj uniji u ilegalnom boravku uhićeno je ukupno 7.231.670 migranata. Od tog broja samo 2.197.170 migranata (30%) je udaljeno s teritorija EU, što znači da je 5.034.500 migranata (70%) ostalo na području Europske unije. Jedan dio migranata legalizirao je svoj boravak na području Europske unije, dok ostatak i dalje nezakonito boravi na istom području. Također, granicu Sjedinjenih Američkih Država nezakonito je prešlo ukupno 4.407.472 migranata, što je za 39% manje nego uhićenih u ilegalnom boravku u zemljama članicama Europske unije.

SIGURNOSNI IZAZOVI, RIZICI I PRIJETNJE

Najinteresantnije zajednice naroda migrantima jesu Australija, Sjedinjene Američke Države i Europska unija zbog visokog stupnja pravne urednosti, razvijenosti i kvalitete života. Iako su dvije od njih, Australija i Sjedinjene Američke Države, nastale masovnim dolaskom migranata, danas nastoje ograničiti njihov dolazak postavljanjem oštrih uvjeta koji nisu determinirani nikakvim krizama već ispunjavanjem pravnih uvjeta. Sve tri zajednice spremne su za dolazak ciljane grupe migranata kako bi nadoknadile svoj demografski deficit i nedostatak radne snage, dok su masovne migracije ograničile migracijskom politikom kako bi zadržale određeni stupanj sigurnosti. Veliku ulogu uz visokorazvijene države imaju i multinacionalne kompanije, koje svojim politikama i aktivnostima potiču veću pokretljivost stanovništva, koje se u kasnijoj fazi pretvara u izbjeglice i migrante (Mikac i dr., 2017:88).

Zbog ograničavajućih migracijskih politika raste broj ilegalnih migracija. Ravnatelj Europolu Rob Wainwright je na tiskovnoj konferenciji u Den Haagu izjavio da je prema podacima Europolu 90% migranata ušlo u Europsku uniju uz pomoć kriminalnih organizacija. Kriminalne skupine su na taj način zaradile između 3 i 6 milijardi EUR-a u 2015. godini. Problem je tim veći što su ilegalne migracije usko vezane s drugim

Illegal migrations, as one of the security challenges of our time, are also increasing. As migrants are most interested in highly developed states for destination, data on illegal migrations in the European Union and United States countries (Table 1) were compared. In the period of 2008-2017 a total of 7,231,670 migrants were arrested in the European Union in illegal residence. Of this number, only 2,197,170 migrants (30%) have been removed from EU territory, meaning that 5,034,500 migrants (70%) have remained in the European Union. One part of the migrants legalized their stay in the European Union, while the rest are still residing illegally in the same area. Also, the border of the United States of America has been illegally crossed by a total of 4,407,472 migrants, which is 39% less than those arrested in illegal immigration in the EU member states.

SECURITY CHALLENGES, RISKS AND THREATS

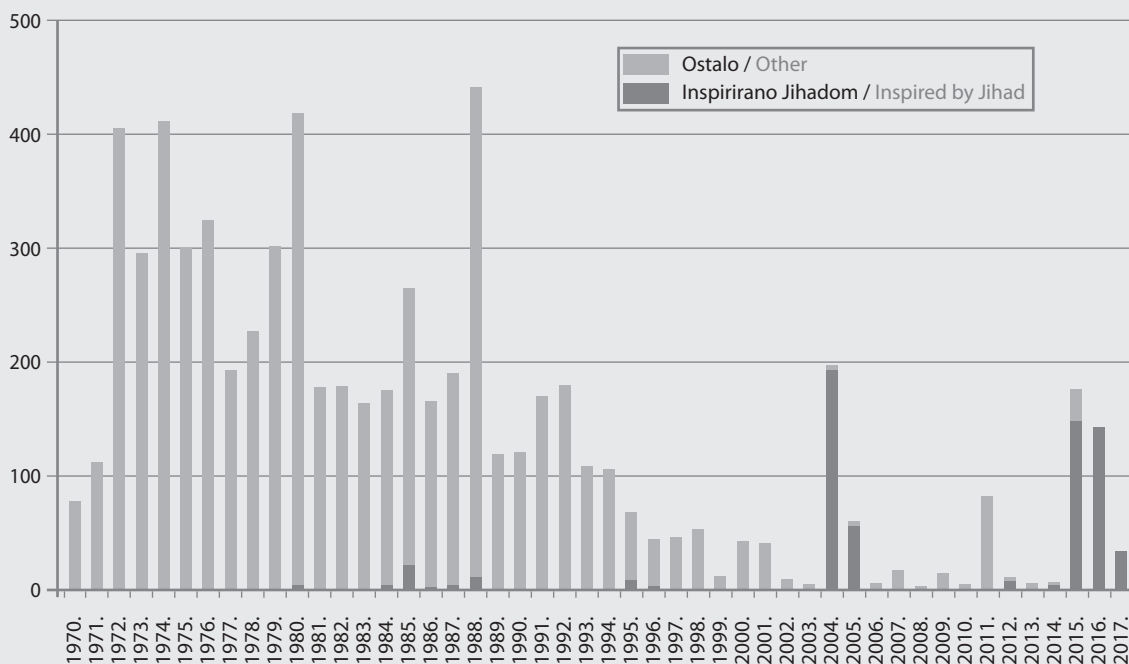
The most interesting communities of nations to migrants are Australia, the United States and the European Union due to the high degree of legal regulation, development and quality of life. Although the two of them, Australia and the United States of America, were created by the mass influx of migrants, today they are trying to limit their arrival by setting harsh conditions that are not determined by any crises but by meeting legal requirements. All three communities are ready for the arrival of the target groups of migrants in order to compensate for its demographic deficit and labour force shortages, while they limited mass migration by migration policy in order to maintain a certain level of security. A big role, besides the highly developed countries, is given to the multinational companies, which, with their policies and activities, encourage greater mobility of the population, who are at a later stage transformed into refugees and migrants (Mikac et al., 2017: 88).

Due to restrictive migration policies, the number of illegal migrations is increasing. The director of

sigurnosnim prijetnjama, kao što je klasični ili opći kriminalitet, terorizam, organizirani kriminalitet i dr. Percepcija o povezanosti migranata i terorizma je sve veća, iako je jedno znanstveno utemeljeno istraživanje o povezanosti terorizma i migracija, koje je obuhvatilo promatranje u 145 zemalja od 1970. do 2000. godine, pokazalo da migracije pod određenim uvjetima mogu bitno utjecati na percepciju povezanosti migracija i terorizma, no da u apsolutnim brojkama migracije nisu izvor terorizma i da mogu umanjiti prijetnju od terorizma, a ne je povećati (Bove i Böhmelt, 2016:577). Suprotno tome, Bilandžić i Tatalović navode kako se od 2000. godine bilježi trend porasta terorističkih napada u svijetu (Tatalović i

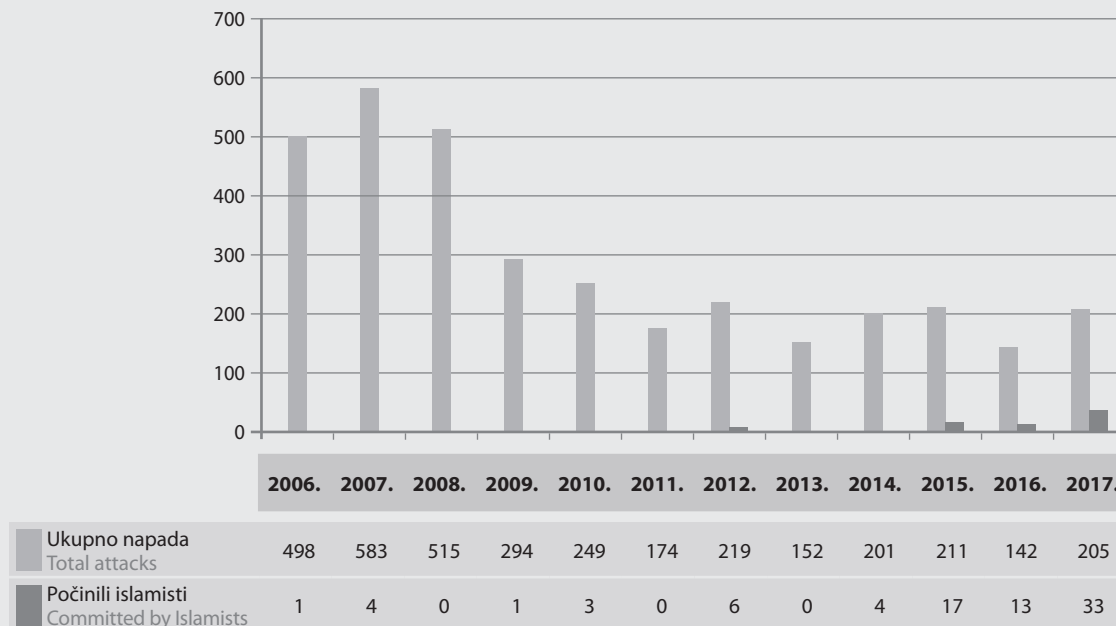
Europol Rob Wainwright said at a press conference in Den Haag that according to Europol's data, 90% of migrants entered the European Union with the help of criminal organizations. Criminal groups thus earned between EUR 3-6 billion in 2015. The problem is even greater as illegal migrations are closely related to other security threats such as classical or general crime, terrorism, organized crime and others. The perception of the link between migrants and terrorism is increasing, although one scientifically based research on the connection of terrorism and migrations that has covered the observation in 145 countries from 1970 to 2000 has shown that migrations, under certain conditions, can significantly affect the perception of

GRAFIKON 2. POGINULI U TERORISTIČKIM NAPADIMA U ZAPADNOJ EUROPI 1970.-2017.
GRAPH 2. NUMBER OF PEOPLE KILLED IN TERRORIST ATTACKS IN WESTERN EUROPE FROM 1970 TO 2017

Izvor / Source: Datagraver, <http://www.datagraver.com/case/people-killed-by-terrorism-per-year-in-western-europe-1970-2017>

GRAFIKON 3. BROJ TERORISTIČKIH NAPADA U EUROPSKOJ UNIJI 2006.-2017.
GRAPH 3. NUMBER OF TERRORIST ATTACKS IN THE EUROPEAN UNION FROM 2006 TO 2017

Izvor: EUROPOL, izradili autori / Source: EUROPOL, created by authors

Bilandžić, 2005:21). Posebice je strah i percepcija o migrantima kao teroristima izražen nakon napada 11. rujna. Od tada se migrante gleda kao teroriste, posebice ako dolaze iz država zahvaćenih sukobom. Razlog tome je što većina migranata dolazi iz muslimanskih zemalja, a broj terorističkih napada inspiriranih Jihadom² raste, isto kao i broj poginulih u tim napadima. U prilog toj tvrdnji ide istraživanje Datagravera (Grafikon 2) gdje je vidljiv broj poginulih u terorističkim napadima u Zapadnoj Europi u razdoblju 1970.-2017. godine. Vidljiv je manji broj terorističkih napada u posljednjih dvadeset godina, iako se posljednje tri godine bilježi porast broja terorističkih napada inspiriranih Jihadom.

Grafikon 3 detaljnije prikazuje smanjenje broja terorističkih napada posljednjih deset godina u

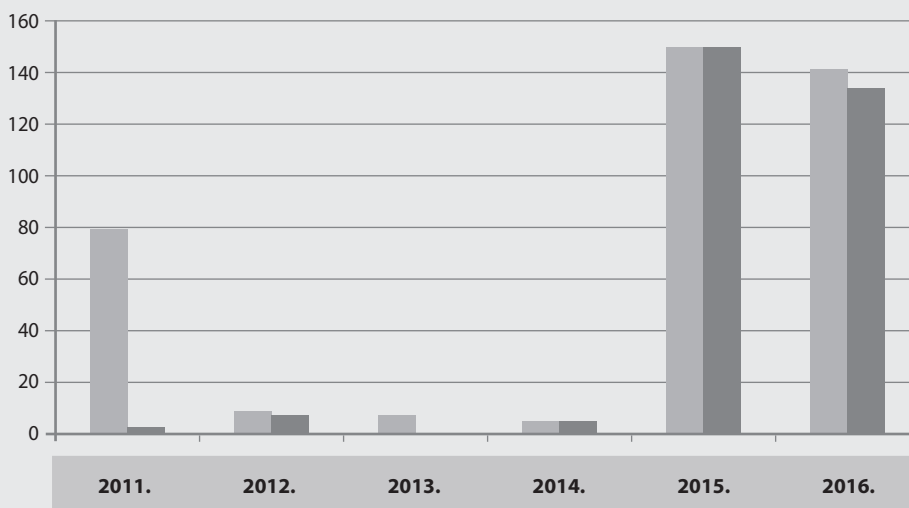
migrations and terrorism, but in absolute numbers, migrations are not a source of terrorism and they can reduce the threat of terrorism and not increase it. (Bove and Böhmelt, 2016: 577). In contrast, Bilandžić and Tatalović state that since the year 2000 there has been a trend of increasing terrorist attacks in the world (Tatalović and Bilandžić, 2005: 21). There has been a particular fear and perception of migrants as terrorists expressed after the September 11 attacks. Since then, migrants have been viewed as terrorists, especially if they come from countries affected by conflict. The reason is that most migrants come from Muslim countries, and the number of terrorist attacks inspired by Jihad² grows as well as the number of those killed in those attacks. In support of this assertion goes the research by Datagraver (Graph 2) where there is a

Europskoj uniji, iako je 2017. godine zabilježeno značajno povećanje za 44% u odnosu na 2016. godinu. Broj terorističkih napada koje su počinili islamisti sustavno se povećava, osobito od posljednje migracijske krize, pa su tako u 2017. godini zabilježena 33 teroristička napada u Europskoj uniji koje su počinili islamisti, što je povećanje za 153% u odnosu na 2016. godinu. Iako se sami migranti ne mogu povezivati s terorističkim napadima, problem je infiltriranje terorista među migrante, koji pod nazivom “stranih terorističkih boraca” putuju u inozemstvo u svrhu terorizma. Na taj način članice Unije suočavaju se s prijetnjama pojedinaca koji ostaju u Europi, ali su pod utjecajem terorističkih skupina u inozemstvu.³ Također,

noticeable number of deaths in the terrorist attacks in Western Europe in the period of 1970-2017. There have been fewer terrorist attacks in the last twenty years, although the last three years have witnessed an increase in the number of terrorist attacks inspired by Jihad.

Graph 3 shows a more detailed description of the decrease in the number of terrorist attacks in the last ten years in the European Union, although in 2017 a significant increase of 44% was recorded in comparison to 2016. The number of terrorist attacks committed by Islamists has increased systematically since the last migration crisis, so in 2017 there were 33 terrorist attacks in the European Union committed by Islamists, an increase of 153%

GRAFIKON 4. BROJ POGINULIH U TERORISTIČKIM NAPADIMA U EUROPSKOJ UNIJI 2011.-2016
GRAPH 4. NUMBER OF KILLED IN TERRORIST ATTACKS IN THE EUROPEAN UNION 2011-2016

Broj poginulih Number of killed	79	8	7	4	151	142
Broj poginulih u napadima Jihada Number of killed in Jihad attacks	2	7	1	4	151	135

Izvor: EUROPOL, izradili autori / Source: EUROPOL, created by authors

mnogi europski muslimani druge ili treće generacije okreću se radikalizaciji i ekstremnom nasilju zbog loše integracije, nezaposlenosti i ksenofobije. Sve brojnije zajednice muslimana u Europi poseban su fenomen. Prema istraživanju Istraživačkog centra Pew (2016.) u zemljama Europske unije živi oko 5% muslimanskog stanovništva. Taj postotak je još viši u zemljama poput Francuske (8,8%), Švedske (8,1%), Velike Britanije (6,3%) i Njemačke (6,1%).

Broj poginulih u terorističkim napadima 2015. i 2016. godine (Grafikon 4) povećan je za više od 35 puta ili preko 3000% (2016. – 3675%, 2015. – 3275%) u odnosu na 2014. godinu i gotovo su svi poginuli u terorističkim napadima koje su počinili islamisti. Prema podacima Europol-a u 2017. godini poginule su 62 osobe u samo deset od 33 napada koje su počinili islamisti.

Druga sigurnosna prijetnja usko vezana s migracijama jest organizirani kriminal. Najbrže rastući oblik organiziranog kriminala jest krijumčarenje migranata. Što se podrazumijeva pod krijumčarenjem migranata definirano je Protokolom protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom. Zarada na ilegalnom prebacivanju osoba preko državne granica u 2015. godini iznosila je oko 3-6 milijardi EUR-a, a oko 40.000 osoba osumnjičeno je da je sudjelovalo u krijumčarenju migranata iz više od 100 zemalja svijeta.⁴

Međunarodna organizacija za migracije (IOM) bilježi porast broja krijumčarenja migranata od 2010. – 11.700, 2011. – 12.700, 2012. – 13.900, 2013. – 16.300, 2014. – 17.100, izuzev 2015. godine – -4.300, ali je to godina velike migracijske krize, kada je došlo do nekontroliranog priljeva migranta drugim tokovima. Žrtve daju ogromne naknade prodajući cijelu imovinu kako bi došle do željenog cilja. Najgore je što se ovaj oblik kaznenog djela često interpretira kao pružanje pomoći nemoćnima, a velik broj migranata gubi čak i ono najvažnije, a to je vlastiti život (prema podacima IOM-a, 25.500 poginulih u razdoblju 2014.-2017. godine).⁵

compared to 2016. Although migrants themselves cannot be related to terrorist attacks, the problem is the infiltration of terrorists among migrants, who are referred to as “foreign terrorist fighters” travelling abroad for the purpose of terrorism. In this way, members of the Union face the threats of individuals who remain in Europe but are under the influence of terrorist groups abroad.³ Also, many European Muslims of the second or third-generation are turning to radicalization and extreme violence due to poor integration, unemployment and xenophobia. Increasingly numerous Muslim communities in Europe are a special phenomenon. According to research by the Pew Research Center (2016), about 5% of the Muslim population live in EU countries. This percentage is even higher in countries such as France (8.8%), Sweden (8.1%), United Kingdom (6.3%) and Germany (6.1%).

The number of people killed in terrorist attacks in 2015 and 2016 (Graph 4) increased by more than 35 times or over 3000% (2016 – 3675%, 2015 – 3275%) compared to 2014 and almost all died in the terrorist attacks committed by Islamists. According to Europol’s data in 2017, 62 people died in only ten of the 33 attacks committed by Islamists.

The second security threat closely linked to migration is organized crime. The fastest growing form of organized crime is the smuggling of migrants. What is meant by the smuggling of migrants is defined by the Protocol against the smuggling of migrants by land, sea and air. Earnings on the illegal transfer of persons across the state border in 2015 amounted to around EUR 3-6 billion, and about 40,000 people were suspected of participating in the smuggling of migrants from over 100 countries of the world.⁴

The International Organization for Migration (IOM) recorded an increase in the number of immigrant smuggling from 2010 – 11,700, 2011 – 12,700, 2012 – 13,900, 2013 – 16,300, 2014 – 17,100 except for 2015, -4,300, but it is a great year of migration crisis when there was an uncontrolled influx of migrants by other flows. Victims give huge

Europa već duže vrijeme predstavlja vodeću imigracijsku destinaciju zbog ekonomske stabilnosti i geografske najbliže dostupnosti, a i granične kontrole češće je lakše prijeći zbog visokih demokratskih standarda. Prema izvješću međunarodnih organizacija Europa se smatra najopasnijom destinacijom za neregularne migracije, a Mediteransko more najsmrtonosnijom rutom. Prema podacima Frontexa, u 2015. i 2016. godini 8.519 osoba (uglavnom migranata) izgubilo je život na Mediteranu. Sve se to događa zbog izostanka intervencije Europske unije, koja je sklona nenasilnim metodama pa krijumčari ljudima i neodgovorne vlasti ne snose odgovornost. Njemačka, kao jedna od vodećih zemalja na kontinentu u prihvatu migranata (kojoj su migranti zanimljivi kao radna snaga) jer joj populacija stari je nasuprot Francuskoj, koja ga ne podržava jer ima visok stupanj nezaposlenosti i najveći prirodni prirast u Europi. Neslaganje vodećih članica Europske unije oko pitanja migracija dovelo je od otvorenosti i alokacije migranata po zemljama članicama do zaštite vanjskih granica EU-a. Ukoliko EU ne stvori učinkovitu zajedničku politiku azila, dovest će u pitanje svoje temeljne vrijednosti. Također, nepovoljna demografija i starenje populacije Europske unije rezultirat će gubitkom do 2030. godine oko 13 milijuna radno sposobne populacije, dok se prema procjenama nekih obavještajnih agencija očekuje još veći priljev migranata u Europsku uniju. Posebice se tu misli na migrante iz Afrike, kojih bi u Europu moglo doći oko 15 milijuna, i to najvećim dijelom iz Nigerije, Konga, Sudana i Etiopije.

Problemu migracija međunarodne institucije moraju pristupiti kolektivno i koordinirano, jer sigurnosne procjene graničnih policija pokazuju da zatvaranje jedne rute znači otvaranje druge. Dok god rješavanje problema bude rješavano na nacionalnoj, a ne na kolektivnoj i koordiniranoj razini, situacija će se još više pogoršavati. Potrebno je ponovno razmotriti postupanje prema migrantima i uskladiti minimalne

compensation by selling the entire property to reach the desired goal. The worst thing is that this form of criminal act is often interpreted as helping the helpless, and a large number of migrants lose even the most important one, which is their own life (according to IOM data 25,500 killed in the period 2014 - 2017).⁵

Europe has for a long time been the leading immigration destination because of economic stability and the closest geographical accessibility, and border controls are more often easier to cross due to high democratic standards. According to a report by international organizations, Europe is considered the most dangerous destination for irregular migrations, and the Mediterranean Sea is the deadliest route. According to Frontex data in 2015 and 2016, 8,519 people (mostly migrants) lost their lives in the Mediterranean. This all happens because of the lack of European Union intervention, which is prone to non-violent methods, so smugglers and irresponsible authorities do not bear any responsibility. Germany is one of the leading countries in the continent in accepting migrants (to which migrants are interesting as work force), because its population is getting older, in contrast to France which does not support migration because it has a high unemployment rate and the largest natural growth rate in Europe. The disagreement between the leading EU member states on migration issues has led from the openness and allocation of migrants in member states to the protection of the EU's external borders. If the EU does not create an effective common asylum policy, it will bring into question its fundamental values. Also, the unfavourable demography and aging of the EU population will result in a loss of about 13 million working-age populations by 2030, while according to estimates by some intelligence agencies, there is expected an even greater inflow of migrants to the European Union. This is particularly the case for migrants from Africa, who could reach about 15 million in Europe, mostly from Nigeria, Congo, Sudan and Ethiopia.

zajedničke kriterije te razgraničiti potrebu za radnom snagom od humanitarne pomoći izbjeglicama i azilantima. Također, potrebno je odrediti uvjete prijema migranata. Kao odgovor na ovakve izazove poduzimaju se i normativno-pravne i operativne mjere na nacionalnom i međunarodnom planu. Legislativni odgovor proizlazi iz normi nacionalnog zakonodavstva, dok operativni odgovor polazi od aktivnosti država i njihovih organa na suzbijanju ilegalnih migracija na nacionalnoj razini te na međunarodnoj razini kroz bilateralnu, regionalnu i multilateralnu suradnju.

Globalizacijom se želi osim slobodnog protoka roba i usluga liberalizirati i protok ljudi, kako bi ljudi bili globalno dostupni, a usluge koje pružaju bile što jeftinije. To je cilj uglavnom velikih korporacija u sinergiji s međunarodnim institucijama poput Ujedinjenih naroda, Međunarodne organizacije za migracije, europskih institucija i globalnih financijskih institucija. Migranti i izbjeglice humanitarna su posljedica destabilizacije nerazvijenog dijela svijeta od strane razvijenih država kako bi se realizirali njihovi geoekonomski ciljevi. Nasilna demokratizacija kao i ekonomska devastacija već slabo razvijenih država dovodi do disfunkcionalnih društava koji ugrožavaju međunarodni mir i sigurnost. Istraživanje svjetske organizacije Fund For Peace iz 2011. godine govori da od 39 najsiromašnijih i najdepriviranijih država u svijetu u njih 36 je zabilježen neki oblik političkog sukoba, što ih čini izrazito nestabilnim i nesigurnim državama koje utječu na sigurnost i drugih država

Glavne institucije koje se brinu za održavanje svjetske sigurnosti su Ujedinjeni narodi, NATO, OESS i Europska unija. Upravo te institucije moraju više uložiti u mehanizme upravljanja krizama, poput izbjegličke krize koja se dogodila 2015. godine. Bogaće zemlje ne mogu prihvatiti sve migrante. Države koje žele prihvatiti migrante mogu uspostaviti zračni most kako bi migranti sigurno stigli na odredište, a ne bi dolazili nelegalnim rutama i na taj način ugrožavali sigurnost tranzitnih zemlja te vlastito dostojanstvo

The problem of migration of an international institution must be accessed collectively and in coordination, as security assessments by border police indicate that closing one route means opening another. As long as the problem solving is resolved on a national rather than at a collective and coordinated level, the situation will get even worse. It is necessary to reconsider the treatment of migrants and to harmonize the minimum common criteria and to distinguish the need for the workforce from humanitarian aid to refugees and asylum seekers. It is also necessary to determine the conditions for admission of migrants. In response to such challenges, normative-legal and operational measures are taken at national and international level. The legislative response derives from the norms of national legislation, while the operational response is based on the activities of states and their bodies to combat illegal migration at national and international level through bilateral, regional and multilateral cooperation.

Globalization, apart from free flow of goods and services, wants to liberalize the flow of people so that people are globally accessible and the services they provide are cheaper. This is mainly the goal of major corporations in synergy with international institutions such as the United Nations, the International Organization for Migrations, European institutions and global financial institutions. Migrants and refugees are humanitarian consequences of the destabilization of the underdeveloped part of the world by developed states to realize their geo-economic goals. Violent democratization as well as economic devastation of already weakly developed states leads to dysfunctional societies that endanger international peace and security. The study of the world organization, Fund for Peace from 2011 says that among the 39 poorest and most deprived states in the world, 36 have witnessed some form of political conflict, which makes them extremely unstable and unsafe states that also affect the security of other states.

The main institutions that are concerned with maintaining world security are the United Nations,

i život. Sve se to treba odvijati pod nadzorom međunarodnih institucija.

MIGRACIJSKA POLITIKA I MEĐUNARODNA SIGURNOST

Sustav kontrole međunarodnih migracija uvodi se početkom Prvog svjetskog rata zbog straha od špijuna. Već od 1880. godine počinju se uvoditi zabrane ili ograničenja ulaska temeljem rase ili nacionalnog podrijetla, ili stanja na tržištu rada. Tijekom 1920. i 1930. godine u nekoliko zemalja privremeni migracijski zakoni postaju prvi Zakoni o strancima. Doneseni su kako bi se reguliralo tržište rada radi zaštite domaće radne snage od konkurencije stranaca, jer je međuratno razdoblje bilo obilježeno visokom nezaposlenošću. Nadalje su se izmjenjivale etape liberalne i restriktivne migracijske politike, što je najvećim dijelom ovisilo o potrebi za radnom snagom razvijenijih zemalja. Zapadnoeuropski kapitalizam uvozio je kontingente najvitalnije kvalificirane radne snage. Globalnim povezivanjem i komunikacijom pokrenute su masovne migracije. Dramatičan rast migranata i pojava novih žarišta dovode do smanjivanja fondova pomoći te zatvorenosti razvijenih zemalja, što vodi u duboku krizu. Javlja se odbojnost i strah domicilnog stanovništva. Pritisak migranata postaje sve jači, kao i sustav kontrole ulaska migranata i tražitelja azila, što dovodi do otvaranja sve većeg broja ilegalnih migracijskih kanala. Nakon Hladnog rata i raspada istočnoeuropskih država zbog straha od recentnih migranata međunarodne migracije postaju jedno od ključnih pitanja nacionalne i međunarodne sigurnosti. Početkom devedesetih godina jača svijest o potrebi cjelovite, koordinirane, strateški orijentirane migracijske politike. Naglasak je na zajedničkom djelovanju na međunarodnoj razini. SAD i Europska unija kao najpoželjnije destinacije migrantima mogu se smatrati inačicama spojenih republika s pluralističkim modelom demokracije, iako društvene vrijednosti tumače na različite

NATO, the OSCE and the European Union. These institutions need to invest more in crisis management mechanisms such as the refugee crisis that took place in 2015. Rich countries cannot accept all migrants. Countries wishing to accept migrants can establish an air bridge to allow migrants to arrive safely at the destination and not come across using illegal routes and thereby compromise the security of transit countries and their own dignity and life. All this needs to be done under the supervision of international institutions.

MIGRATION POLICIES AND INTERNATIONAL SECURITY

The system of international migration control was introduced at the beginning of the First World War because of the fear of espionage. Bans or restrictions on entry on the basis of race or national origin or the status of the labour market have been introduced since 1880. During 1920 and 1930, in some countries, temporary migration laws became the first laws on foreigners. They were adopted to regulate the labour market in order to protect domestic labour from foreign competition, because the interwar period was marked by high unemployment. Furthermore, the stages of liberal and restrictive migration policy were shifted, which largely depended on the need for the workforce in more developed countries. Western European capitalism imported the most vital contingents of skilled labour. Global connectivity and communication triggered mass migration. The dramatic growth of migrants and the emergence of new focuses lead to a reduction in aid funds and the closure of developed countries leading to a deep crisis. There is anxiety and fear of the domicile population. Migrant pressure is becoming increasingly strong as well as the control system of entry of migrants and asylum seekers, which leads to the growing number of illegal migration channels. After the Cold War and the collapse of Eastern European countries, because of the fear of recent migrants, international migration became one of

načine, što je vidljivo u sigurnosnoj kulturi. Europska unija prema Europskoj sigurnosnoj strategiji (ESS) iz 2009. i Globalnoj strategiji Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku iz 2016. prijatnije rješava preventivno i civilnim sredstvima s postvestfalskom sigurnosnom kulturom. Europska unija opredijelila se za multilateralnu pomoć i razvojne programe te za misije Europske sigurnosti i obrambene politike pod okriljem UN-a. Američka sigurnosna politika esencijalno je vestfalska. Nakon 11. rujna 2001. godine američki predsjednik sa svojom administracijom militarizirao je američku vanjsku politiku te svoju sigurnosnu politiku opravdava teritorijalnom sigurnošću (“obrane domovine”). Dok Europska unija vojne intervencije koristi u krajnjoj nuždi i za razdvajanje suparničkih snaga, a ne radi vojnih pobjeda, SAD u središte svih interesa stavlja svoju nacionalnu sigurnost.

Europska unija nije u potpunosti definirala migracijsku politiku pa je opće pravilo da države članice “samostalno” odlučuju o migracijama. Najvažniji dokument kojim se vodi Europska unija jest Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i sloboda. Prema toj Konvenciji svi segmenti ljudskih prava moraju se trajno štiti te ta prava moraju biti zajamčena. Sve su države članice Europske unije stranke Konvencije o izbjeglicama iz 1951. godine i dodatnog Protokola iz 1967. godine, koji propisuju obvezu država da pružaju zaštitu osobama koje su proganjane u njihovim vlastitim državama. Osobe suočene s progonom ili utemeljenim strahom od progona u svojoj domovini ili mjestu boravka i koje se zbog tog straha ne žele ili ne mogu vratiti u odlaznu državu moraju dobiti zaštitu (Božinović, 2016:49).

Pitanje migracija jedno je od temeljnih pitanja koje treba riješiti na svjetskoj razini, pa tako i Europska unija mora to pitanje riješiti i sa članicama i sa svjetskim čimbenicima, jer je svojom pogrešnom migracijskom politikom (Willkommen) 2015. godine, zbog interesa za radnom snagom različitih profila i visokoobrazovanim migrantima, prouzročio gubitak kontrole nad vanjskim

the key issues of national and international security. At the beginning of the 1990s, awareness of the need for a comprehensive, coordinated, strategically oriented migration policy was strengthened. The emphasis is on joint action at the international level.

The United States and the European Union, as the most desirable destinations for migrants, can be considered as variants of the connected republics with a pluralistic model of democracy, although social values are interpreted differently as it is evident in the security culture. The European Union, in accordance with the European Security Strategy (ESS) from 2009 and the Global Strategy of the European Union for Foreign and Security Policy from 2016, solves the threats preventively and by civilian means with the post-Westphalian security culture. The European Union has opted for multilateral aid and development programs and for the European Security and Defence Policy missions under the auspices of the UN. The American security policy is essentially Westphalian. After the September 11, 2001, the American president, with his administration, militarized US foreign policy and justified his security policy with territorial security (“defence of the homeland”). While the European Union uses military intervention in the utmost urgency and for the separation of rival forces, not for military victories, the United States puts its national security in the centre of all interests.

The European Union has not completely defined migration policy, so the general rule is that member states “independently” decide on migrations. The most important document guiding the European Union is the European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms. According to this convention, all segments of human rights must be permanently protected and those rights must be guaranteed. All the member states of the European Union are the parties to the 1951 Convention on Refugees and the 1967 Additional Protocol, which prescribe the obligation of states to provide protection to persons who are persecuted in their own countries. People

granicama EU i prouzročen je dugoročni sigurnosni problem. Također, to su iskoristile neke desničarske stranke koje pokušavaju utjecati na političku elitu da problemu migracija pristupi na što restriktivniji način. Da se smanji šteta posljednje migrantske krize te ubuduće unaprijedi način djelovanja i rješavanja problema, osnovana je generalna direkcija pod nazivom Directorate-General for Migration and Home Affairs, a Vijeće EU definiralo je novi koncept granične sigurnosti koji pokriva sve segmente granične politike.

Koncept sadržava pet pitanja:

1. Granična kontrola na vanjskim granicama (granične provjere i nadzor državne granice definirane Scengen Border Codeom, uključujući analizu rizika i kriminalističko-obavještajni rad).
2. Otkrivanje i istraga prekograničnog kriminala u koordinaciji sa svim agencijama za provođenje zakona.
3. Četveroslojni model pristupa kontroli:
  - a) Mjere kontrole u području kretanja, uključujući i vraćanja osoba,
  - b) Granične i carinske kontrole,
  - c) Suradnja sa susjednim zemljama,
  - d) Mjere u trećim zemljama.
4. Međuagencijska suradnja u upravljanju granicom (granična policija, carina, policija, nacionalne sigurnosti i druge nadležne agencije i organi i internacionalna suradnja).
5. Koordinacija i koherentnost aktivnosti država članica i institucija te drugih agencija i tijela EU kroz provedbu mjera unutar teritorija.

Sustav granice sa svim svojim sastavnicama čini membranu koja mora biti maksimalno fleksibilna prema četiri zajamčene slobode kretanja (ljudi, roba, usluga i novca), a istodobno mora biti i najznačajnija crta obrane europskog prostora pravde, slobode i sigurnosti (Dragović, 2012:13). Kako sigurnost granice postaje sve kompleksnije područje, sigurnosne službe, policiju i carinu treba promatrati kao okosnicu unutarnje, ali i europske

who are facing the persecution or well-based fear of persecution in their homeland or place of residence and who, because of that fear, do not want or cannot return to the outgoing state, must be protected (Božinović, 2016: 49).

The issue of migration is one of the fundamental issues that needs to be resolved on a global level, so the European Union has to resolve this issue both with its members and with global factors, because by its wrong migration policy (Willkommen) in 2015 due to the interest in the workforce of different profiles and highly educated migrants caused the loss of control over the EU's external borders and caused a long-term security problem. It has also been used by some right-wing parties trying to influence the political elite to approach the migration problem in the most restrictive way. To reduce the damage of the last migrant crisis, and improve future course of action and problem solving, the main general directorate called Directorate -General for Migration and Home Affairs was founded, and the Council of the EU has defined a new concept of border security that covers all aspects of border policy.

The concept contains five questions:

1. Border control at the external borders (border checks and surveillance of the state border defined by the Schengen Border Code, including risk analysis and criminal-intelligence work).
2. Detection and investigation of cross-border crime in coordination with all law enforcement agencies.
3. Four-layer model of access to the control:
  - a) Control measures in the area of movement, including the return of persons
  - b) Border and customs controls
  - c) Cooperation with neighbouring countries
  - d) Measures in the third countries.
4. Inter-agency cooperation in border management (border police, customs, police, national security and other competent agencies and bodies and international cooperation).

sigurnosti. Sigurnost granice postat će tako jedan od najvažnijih uvjeta zemalja kandidatkinja za ulazak u Europsku uniju. Kako raste globalni sigurnosni rizik, može se očekivati i daljnji razvoj i napredak na navedenom području. Vidljivo je da šengenska pitanja nisu samo u isključivoj nadležnosti policije, nego zahtijevaju suradnju i drugih državnih tijela, poput carine i pravosuđa. To dovodi do toga da iako zemlja članica postane punopravna članica Europske unije, treba proći još određeno vrijeme kako bi postala članica šengenskog prostora. Iako granična policija ne može podnijeti teret očuvanja sigurnosti cijele Europe, ona treba povećati kontrolu kako bi se smanjio rizik nezakonitih migracija i transnacionalnog kriminala.

Osnovana je Europska agencija za kontrolu vanjskih granica Frontex i njezinim jačanjem postavljen je sadašnji okvir za intenzivnu i učinkovitu suradnju na ovom području. Treba naglasiti demistifikaciju fenomena migracija sa sigurnosnog aspekta, jer je primarni čin migracija uglavnom ekonomski. Izbjeglence iz ratom zahvaćenih područja trebaju svu pomoć, iako među njima pokušavaju proći pojedinci i skupine ljudi koji imaju drugačije pobude (teroristički napad u Parizu). Iako su osobe koje su počinitelji terorističkih napada na teritoriju Europske unije većinom tu i rođene ili su provele veći dio života, kao pomagači i poticatelji javljaju se osobe koje su kao nekontrolirani migranti ušli na područje EU. Najveći sigurnosni izazov ovakvih nekontroliranih migracija je povezanost migranata s terorističkim organizacijama, na što upozorava i Europol.

Zbog transformacije sigurnosnih prijetnji koje su kompleksnije i asimetrične, potrebna je i transformacija podsustava nacionalnih sigurnosti. Bilandžić (Tatalović i Bilandžić, 2005:51) navodi da svi podsustavi nacionalne sigurnosti nisu jednako odgovorni za ostvarivanje nacionalne sigurnosti i nacionalnih interesa. U skladu s time, vanjskopolitičkome, obavještajnom, vojnom i ekonomskom podsustavu daje veću, a prosvjetnome, kulturnom i sličnim podsustavima

5. Coordination and coherence between the activities of Member States and institutions and other EU agencies and bodies through the implementation of measures within the territory.

The border system with all its components makes a membrane that must be maximally flexible to four guaranteed freedoms of movement (people, goods, services and money) and at the same time must be the most important line of defence of the European space of justice, freedom and security (Dragović, 2012: 13). As border security is becoming an increasingly complex area, security services, police and customs should be observed as the backbone of both internal and European security. Thus, border security will become one of the most important conditions for candidate countries to enter the European Union. As global security risk grows, further development and progress in the area concerned can be expected. It is evident that the issues of Schengen are not only within the exclusive jurisdiction of the police, but also require cooperation with other state bodies such as customs and judiciary. This leads to the fact that although a member country has become a full member of the European Union, it is necessary for some time to pass in order to become a member of the Schengen area. Although the border police cannot bear the burden of preserving the security of the whole of Europe, it should increase the control to reduce the risk of illegal migrations and transnational crime.

The European Agency for the Control of External Borders (Frontex) was established and its strengthening has set the current framework for intensive and effective cooperation in this area. It is important to emphasize the demystification of the migration phenomenon from a security aspect, as the primary act of migration is mainly economic. Refugees from war-affected areas need all the help, even though individuals and groups of people with different motives (terrorist attack in Paris) are trying to get through them. Although persons who have committed the terrorist attacks on the territory of the European Union were mostly born and have been living there for most of their lives,

manju važnost. Pritom policijski i pravosudni podsustav ne svrstava ni na jednu ni na drugu stranu. Kako zaštita i kontrola granica spada u policijsku nadležnost, a sigurnosne prijetnje poput organiziranog kriminaliteta, terorizma, pranja novca, kriminaliteta, droga, ilegalnih migracija, krijumčarenja i slično postaju primarni sigurnosni izazovi institucije (policija i pravosuđe) koje se bave njihovim sprječavanjem, otkrivanjem i procesuiranjem trebali bi biti uvršteni u najvažnije podsustave nacionalne sigurnosti. Može se zaključiti da su svi podsustavi jednako bitni samo ih se ne koristi uvijek na adekvatan način.

Zaključno o migracijama, moramo naglasiti da razvijeni svijet jednostavno ima obvezu pokazati hrabrost moralnog vodstva i ovom pitanju pristupiti humano, pravično i štiteći dostojanstvo čovjeka (Božinović, 2016:54), a istovremeno poduzimati mjere i radnje koje će garantirati svim građanima dostignuti sigurnosni standard.

ZAKLJUČAK

Komparativnom analizom podataka (Grafikon 1) o brojčanom kretanju migranata od sedamdesetih godina prošlog stoljeća do 2017. godine vidljiv je kontinuirani trend rasta migracija sa 84.460.125, koliko ih je zabilježeno 1970. godine, na 257.700.000 migranata evidentiranih 2017. godine (bazirano na petogodišnjem analiziranom razdoblju), što je prema podacima Međunarodne organizacije za migracije (IOM) povećanje za 205,1%. Prema procjeni iste organizacije nastavit će se progresivni trend povećanja broja migranata, tako da će do 2050. godine biti oko 405.000.000 migranata, a računano na bazi 10%-tnog povećanja broja migranata svakih 5 godina na svjetskoj razini.

Analizom razloga pokretanja migracija može se zaključiti da su osnovni razlozi za migraciju sigurnosnog i ekonomskog karaktera te da su najpoželjnija odredišta migranata zemlje s urednim socijalnim, ekonomskim i pravnim pitanjima, odnosno da su pravno i ekonomski

the helpers and instigators are the persons who entered the EU as uncontrolled migrants. The greatest security challenge of such uncontrolled migrations is the link between migrants and terrorist organizations, as warned by Europol.

Due to the transformation of security threats that are more complex and asymmetric, the transformation of the subsystem of national security is also needed. Bilandžić (Tatalović and Bilandžić, 2005: 51) states that all subsystems of national security are not equally responsible for achieving national security and national interests. Consequently, he gives more importance to foreign policy, intelligence, military and economic subsystems, and less importance to the educational, cultural and similar subsystems. Also, he does not rank the police and judicial system either on either side. As protection and control of borders is a matter of police competence, and security threats such as organized crime, terrorism, money laundering, drug crime, illegal migrations, smuggling and the like become the primary security challenges of the institutions (police and judiciary), dealing with their prevention, detection and prosecution should be included in the most important national security subsystems. It can be concluded that all subsystems are just as important, but are not always used in an adequate manner.

Concluding on migrations, we must emphasize that the developed world simply has the obligation to show the courage of moral leadership and to address this issue humanely, fairly and protect the dignity of man (Božinović, 2016: 54), while at the same time take measures and actions that will guarantee the achieved security standard to all citizens.

CONCLUSION

Comparative analysis of data (Graph 1) on numerical migration trends from the 1970s to 2017 shows a continuous trend of migration growth from 84,460,125 as recorded in 1970 to 257,700,000 migrants registered in 2017 (based

stabilne i sigurne, kao što su npr. SAD, Saudijska Arabija, Njemačka, Rusija, Velika Britanija i dr.

Analizom sadržaja kroz sigurnosne izazove, rizike i prijetnje može se zaključiti da migracije utječu na sigurnost uključenih zemalja i međunarodnu sigurnost, jer prema podacima EUROPOL-a u migrantskoj krizi 2015. godine u Europsku uniju je ušlo čak 90% migranata pomoću kriminalnih organizacija, koje su takvim nelegalnim radnjama zaradile između 3 i 6 milijardi EUR-a. Uz organizirani kriminalitet bilježi se i povećan broj općeg kriminaliteta s elementima nasilja. Što se tiče percepcije povezanosti migracija s terorizmom, migracije se ne mogu dovesti u izravnu vezu s terorizmom. Neizravno, među migrantima (posebice u posljednjoj migrantskoj krizi) zabilježene su osobe koje čine kaznena djela terorizma po dolasku u ciljanu državu ili su migranti iz ranijih generacija koji su legalizirali svoj status, što uvelike utječe na percepciju povezanosti migracija s terorizmom. Iz Grafikona 3 i Grafikona 4 vidljivo je da je broj kaznenih djela terorizma u Europskoj uniji smanjen, ali da je posebice u posljednje 3 godine znatno povećan broj stradalih osoba u kaznenim djelima terorizma vezanim uz Jihad, što sve zajedno potvrđuje percepciju utjecaja migracija na sigurnost uključenih država pa time i međunarodnu sigurnost. Podatke navedene u prethodnoj analizi koristile su neke države da bi osnažile negativne stavove prema migrantima i stvorenu percepciju iskoristile za rješavanje problema sekuritizacijom migracija, uz tvrdnje da migranti povećavaju mogućnost terorizma i drugih kaznenih djela u državi odredišta te da smanjuju broj radnih mjesta i socijalna davanja za domicilno stanovništvo.

Migracije osim na sigurnost imaju i pozitivan i negativan učinak na sve aspekte društvenog, političkog, ekonomskog života, kako na države iz kojih migranti odlaze, kroz koje prolaze, tako i na one u koje kao u krajnje odredište dolaze. Zadnja izbjeglička kriza i eskalacija koja se dogodila 2015. godine predstavlja jednu od najvećih kriza modernog doba. Temeljne sigurnosne vrijednosti,

on the five-year analysed period), and which is, according to the data given by the International Organization for Migrations (IOM), an increase of 205.1%. According to the assessment of the same organization, a progressive increase in the number of migrants will continue, so that by 2050 there will be around 405,000,000 migrants, calculated on the basis of a 10% increase in the number of migrants every 5 years on the world level.

By analyzing the reasons for the migration movements, it can be concluded that the main reasons for the migrations are of security and economic character, and the most desirable destinations of migrants are the countries with well-regulated social, economic and legal issues, meaning that they are legally and economically stable and secure, as for example, Saudi Arabia, Germany, Russia, the United Kingdom and others.

By analyzing the content through security challenges, risks and threats, it can be concluded that migrations affect the security of the countries involved and international security, because according to EUROPOL data in the migration crisis in 2015, 90% of migrants came to the European Union through criminal organizations, which earned between EUR 3 and 6 billion in such unlawful actions. Along with organized crime, there has been an increase in the number of general criminality with elements of violence. As far as the perception of migration-related terrorism is concerned, migrations cannot be directly linked to terrorism. Indirectly, among migrants (especially in the last migrant crisis), there were persons who have committed terrorist acts upon arrival in the target state or migrants from previous generations who have legalized their status, which greatly affects the perception of the connection between migrations and terrorism. Graphs 3 and 4 show that the number of terrorist offenses in the European Union has been reduced, but in the last 3 years especially, there has been a significant increase in the number of victims of terrorist offenses related to Jihad. It all confirms the perception of the impact of migrations on the security of the countries involved,

slobode, pravde i otvorenosti postale su upitne i postavile su pred Europsku uniju i druge zemlje potrebu donošenja globalne migracijske politike prihvatljive svim uključenim državama.

BILJEŠKE

¹ *Europe to penalise employers of illegal immigrants*, izvješće zastupnika Europskog parlamenta Claudija Fava pred Odborom za civilna prava, pravosuđe i unutarnje poslove, usvojeno 21. siječnja 2009.

Takoder: “Prema procjenama direktora ICMPD-a (International Centre for Migration Policy Development in Vienna), svake se godine u Europu prokrijumčari 400.000 ljudi” (“Europe’s Borders”, *The Economist*, 16. listopada 1999.).

² Jihad je islamski naziv za jednu od religijskih obaveza kod muslimana. U Kuranu se pojavljuje na 41 mjestu, najčešće u idiomatskom obliku “borba na putu Alaha”.

³ Direktiva EU o suzbijanju terorizma.

⁴ EUROPOL, <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/migrant-smuggling-in-eu>

⁵ IOM, <https://migrationdataportal.org/>

and thus on the international security. The data set out in the previous analysis were used by some states to reinforce negative attitudes towards migrants and use the perception created to solve the problem by securitization of migrations, with the claims that migrants increase the possibility of terrorism and other criminal offenses in the country of destination, and reduce the number of jobs and social benefits for domicile population.

Migrations, other than on security, has both a positive and a negative impact on all aspects of social, political, economic life, as well as to the countries from which migrants go, through which they pass, and to which they come as the ultimate destination. The last refugee crisis and escalation that took place in 2015 is one of the biggest crisis of the modern era. Fundamental security values, freedom, justice and openness have become questionable and have placed, before the European Union and other countries, the need to adopt a global migration policy acceptable to all involved countries.

REFERENCES

¹ Europe to penalise employers of illegal immigrants, European Parliament Representative Claudio Fava’s report to the Civil Rights, Justice and Home Affairs Committee, adopted on 21 January 2009.

Also: “According to the estimates of the ICMPD director (International Centre for Migration Policy Development in Vienna), every year, 400,000 people are smuggled to Europe” (“Europe’s Borders”, *The Economist*, October 16, 1999).

² Jihad is an Islamic name for one of the religious commitments of Muslims. In the Quran it appears in 41 places, most often in idiomatic form of “fighting on the way of Alah”.

³ The Directive EU on Combating Terrorism.

⁴ EUROPOL, <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/migrant-smuggling-in-eu>

⁵ IOM, <https://migrationdataportal.org/>

LITERATURA / LITERATURE

- ANDERSON, M., & APAP, J. (2002b), *Striking a balance between freedom, security and justice in an enlarged European Union*. CEPS
- ANIĆ, Š., KLAJČIĆ, N., DOMOVIĆ, Ž. (2002), *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Sani-plus
- BARIČEVIĆ, V. (2015), "Izbjeglička i migracijska pitanja kao izvor trajne krize Europske unije: neuspjeh europskih politika azila i migracija". *Političke analize*, 6(23), 3-14
- BAUER, W. (2016), *Preko mora: Sirijci bježe u Europu – reportaža*. Sandorf
- BOVE, V., & BÖHMELT, T. (2016), "Does immigration induce terrorism?" *The Journal of Politics*, 78(2), 572-588
- BOŽINOVIĆ, D. (2016), *Globalna sigurnost*. Zagreb: Narodne novine
- BUZAN I DR. (1998), *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder, CO: Lynne Rienne
- COLLINS, A. (2010), *Suvremene sigurnosne studije*. Zagreb: Politička kultura
- COULTRAP, J. (1999), "From Parliamentarism to Pluralism: Models of Democracy and the European Union's Democratic Deficit". *Journal of Theoretical politics*, 11(1), 107-135
- DRAGOVIĆ, F. (2012), "Kako čuvati europske granice?" *Političke analize*, 3(12), 12-16
- DRAGOVIĆ, F. (2018), *Sigurnost europskih granica i migracije*. Zagreb: Jesenski Turk
- EUROPSKA KOMISIJA (2017), "Europa bez granica: Šengenski prostor". <<https://ec.europa.eu>>. Pristupljeno 15. studenog 2017.
- FRIGANOVIĆ, M. (1989), "Migracije kao konstanta geoprostora". *Acta Geographica Croatica*, 24(1), 19-29
- HEWEDY, A. (1989), *Militarization and security in the Middle East*. London: Printer Publisher
- HRVATSKI PRAVNI CENTAR (2017), Nacionalni izvještaj o sustavu azila od 2010. do 2012. <http://www.hpc.hr/news.aspx?NewsID=17&PageID=42>. Pristupljeno 13. prosinca 2017.
- HUNTIGTON, P. S. (1997), *Sukob civilizacija i preustroj svjetskog poretka*. Zagreb: Izvor d.o.o.
- JACKSON, J. A. (1986), *Migration, Aspects of Modern Sociology*. London/New York: Longman
- JRS (2017), Jesuit Refugee Service – Isusovačka služba za izbjeglice. <<http://www.jrs.hr/aktivnosti/>>. Pristupljeno 23. prosinca 2017.
- JURAK, D. (2016), "Wolfgang Bauer: Preko mora: Sirijci bježe u Europu, reportaža". <<http://www.mvinfo.hr/clanak/wolfgang-bauer-preko-mora-sirijci-bjeze-u-europu-reportaza>>. Pristupljeno 05. prosinca 2017.
- KLINAR, P. (1985), *Mednarodne migracije v kriznih razmerah* (Vol. 18). Založba Obzorja
- LAPAŠ, D., & GRUBIĆ, V. (2008), *Medunarodnopravna zaštita izbjeglica*. Zagreb: Hrvatski pravni centar
- MESIĆ, M. (2002), *Medunarodne migracije*. Zagreb: Societas
- MIKAC, R., CESAREC, I., JAJIĆ, K. (2017), "Migracijske politike Europske unije i Australije: sličnosti i razlike". *Medunarodne studije: časopis za međunarodne odnose, vanjsku politiku i diplomaciju*, 16(1), 85-103
- MIKAC, R., DRAGOVIĆ, F. (2017), "Masovne migracije: izazovi, posljedice i put naprijed", 130-152. <https://hrcak.srce.hr/198071>, pristupljeno 10. rujna 2018.
- MILARDOVIĆ, A. (Ed.) (2014), *Stranci pred vratima Europe*. Pan Liber.
- PENAVA, M. (2011), "Utjecaj migracija na europsko tržište rada". *Ekonomika misao i praksa*, 20(2), 335
- PETERSEN, W. (1969), *Population*. New York: Macmillan
- POLOVIĆ, J. (2014), "Etički aspekti američkog intervencionizma: ljudska prava kao djelotvorna strategija mijenjanja međunarodnog poretka i njihov utjecaj na globalne migracije". U: *Stranci pred vratima Europe*, prir. Anđelko Milardović, 53-72
- TADIĆ, J., DRAGOVIĆ, F., & TADIĆ, T. (2016), "Migracijska i izbjeglička kriza – sigurnosni rizici za EU". *Policija i sigurnost*, 25(1/2016), 14-42
- TATALOVIĆ, S. (2003), *Etnički sukobi i europska sigurnost*. Zagreb: Politička kultura
- TATALOVIĆ, S. (2006), *Nacionalna i međunarodna sigurnost*. Zagreb: Politička kultura
- TATALOVIĆ, S., BILANDŽIĆ, M. (2005), *Osnove nacionalne sigurnosti*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova
- TATALOVIĆ, S., MALNAR, D. (2016), "Migracijska i izbjeglička kriza u Europi: države balkanskog migracijskog pravca između sekuritizacije i humanitarizma". *Medunarodni problemi*, br. 4/2016, 283-308
- TATALOVIĆ, S., MALNAR, D. (2015), "Sigurnosni aspekti izbjegličke krize". *Političke analize*, 6(23), 23-29
- UNHCR (2017), The UN Refugee Agency: u Republici Hrvatskoj, <<http://unhcr.hr/>> Pristupljeno 05. prosinca 2017.
- ZAVRATNIK-ZIMIC, S. (2003), "Constructing 'New' Boundary: Slovenia and Croatia". *Revija za sociologiju*, 34(3-4), 179-188